

Tárgyi tévedés visító vércsét *pic-vret*-rel, királydinnyét egyszerűen *grains dorés*-val, szegénylegényt *meudiant*-nal fordítani.

Vizont ha egyfolytában olvassuk e prózai verseket, érezzük, hogy költői lélek írta át azokat és még ezen a furcsa idegen burkon is keresztül-lüktet a nagy, a legnagyobb lírikus tüzes érverése. Köszönjük a fordítóknak, hogy legalább azt sikerült átvenniök nehéz nyelvükre, ami a legfontosabb: a belső lendületet. Ezen a fordításon keresztül meg lehet érezni a magyar géniusz eredetiségét.

Eckhardt Sándor.

**Kéky Lajos:** Petőfi. Élet- és jellemrajz. (Athenaeum, 1922.) A százados évforduló alkalmi kiadványai közt szerényen ajánlja magát Kéky könyvecskéje, melynek „minden becsvágya az, hogy mennél szélesebb körökben — az érdeklődő művelt közönségben s az ifjúságban — segítsen megérteni ezt a csodálatos jelenséget.” Ezt a kitűzött célt a szerző teljes mértékben el is éri. Lelkiismeretesen összefoglalja a gazdag Petőfi-irodalom eredményeit s így megbízható képet ad a költő életéről, egyéniségéről, a költészetéről vallott fölfogásáról, költői természetének tartalmáról, művészetéről és jelentőségéről. De Kéky könyve több a megbízható kalauzsnál, mert minden szavában érzik a tudáson és a megértésen fölül a megérezés melegsége, a művészi újraélésnek bensősége, amit a szerző nem a kész irodalom ügyes felhasználásából merít, hanem saját lelkéből, melyet a költő műveinek varázsa illetett. Világosan rámutat Petőfi költészetének ama mozzanataira, melyek a maga korában az újság ingerével hatottak, s azokra az értékeire, melyek maradandóvá tették irodalmunkban; ezt különösen az *Egyénisége* fejezetében, s a *Költészete* fejezetének első és utolsó szakaszában találjuk. Csupán egy zárófejezetnek érezzük híját, amelyben a szerző Petőfinek világirodalmi jelentőségét is összefoglalta volna. A könyv adatszerű elemei természetesen megbízhatók, legfeljebb egyet lehetne ekként kiigazítani, hogy *A helység kalapácsa* kevéssel megelőzte a *Versék* megjelenését. Hogy nem Petőfi merített először a népköltésből, azt a szerző maga fejt ki, mikor

az elődöknek hozzá való viszonyát élesen megvilágítja. Ezt még azzal lehetne kiegészíteni, hogy elődei nem hogy válogattak a természet jelenségeiben, hanem nem tudtak eléggé elszakadni az irodalmi hagyománytól, míg Petőfi csodálatosan gyors fejlődésében kibontakozik belőle s a maga szemével nézve a mindenséget, nem örökölt, hanem saját személyi élményét alakítja művésziileg.

Kéky kitűnően ért hozzá, hogy egyszerű és világos előadásába beleolvassa Petőfinek saját szavait s így petőfies színt és zamatot adjon fejtegetéseinek. Így könyve nemcsak hű és megbízható kalauza a magát rábizó olvasónak, hanem kedves kísérelője is a költő egyénileg és művésziileg gazdag kincstárában.

Tolnai Vilmos.

**Zilahy Lajos:** Szépapám szerelme. (Regény. A Kultúra kiadása.) Költőnk szépapja elmegy a váradi szüretre, hogy megnyerje Koós Terézia szívét; a leány apja hűvösen fogadja, mert hát az öreg, aki akkor huszonöt esztendő volt, gézengúz hírében állott. Pedig szereti Teréz, de nem tehet apja akarata ellen s ezt meg is írja könnyűvérű gavallérjának. Mártonnak kapóra jön a török háború; derekasan harcol s meg is sebesül. A temesi futás után hazakerül, éppen az öreg Koós temetésére; az akadályok elsímulnak s Teréz a felesége lesz.

Nagyjából ennyi volna a másfél-száz oldalnyi elbeszélés tartalma. Regénynek szintűgy nem nevezhetnők Zilahy könyvét, mint ahogy helytelen ez a műfaji minősítés a mai, *regény*-nek jelzett könyvek kilencven százalékára.

Csupa líraiság; részletesebb jellemfestés, cselekvény kevés van benne; egy sereg színes, pár ecsetvonással odavetett jeleneten lovagol át a hős, mint valami huszárkalandon. Zilahy érdekesen, biztos kézzel ír le apróságokat; például ahogy az öreg borotválkozik s a szüretre készül, maga egy kerek, finom novella. A két szerelmes forró ölekezését mi is érezzük; a tábor mintha előttünk hemzsegne; egy-két ódon stílusú levélből a régi jó világ levegője árad. Érdekesen megrajzolt alak Márton, az író szépapja. A féle víg-szomorkás, őszinte, nyers lélek, akiből hirtelen tör fel szerelem, sze-